

Till kongressen 2026

Förslag 2

Demokrati och inflytande i Bröstcancerförbundet

Inledning och bakgrund

Till kongressen 2023 inkom två motioner som bordlades till Framtidsarbetet. Det var en motion om kongressperioder samt en om förbundsstyrelsens rösträtt. Under framtidsarbetet har frågorna inte lyfts fram specifikt. Det som däremot har framkommit i bland annat Nulägesrapporten från våren 2025 sammanfattades av Innovation Leadership Group (ILG) i avsnittet om *synen på föreningen*: "Vi menar att den demokrati som finns på lokal nivå påverkar den demokrati som finns på nationell nivå. Scenarier och vilka vägval man vill ta behöver debatteras, diskuteras och motioneras om på alla nivåer i organisationen. Om man inte gör det, så är risken stor att man får en organisation som inte vet vad den vill och inte hänger ihop. Blicken fokuseras inåt i stället för utåt, på personfrågor mer än på sakfrågor, och man fastnar i det operativa, i stället för att fokusera på det strategiska. Vi tror att Bröstcancerförbundet behöver jobba tålmodigt och långsiktigt med att skapa en miljö där man får vara med och diskutera och debattera innan beslut fattas. På så sätt skapas tillit, och en känsla av att man har varit med och påverkat. Man är inte bara en mottagare av ett stöd, man är samskapare av en helhet. Därmed hjälper organisationen medlemmen att göra skillnad för sig själv, andra bröstcancerdrabbade och samhället i stort."

En annan rekommendation från ILG i Nulägesrapporten är också att "arbetet med kongress- och årsmöten kan utvecklas före, under och efter, för att öka delaktighet och ansvar för hela organisationens styrning och ledning."

Förbundsstyrelsen vill vara öppna och fördjupa relationen till föreningarna samt alltid se till det bästa för hela organisationen. Vi är också ödmjuka inför att uppdraget som ledamot i förbundsstyrelsen är ett förtroendeuppdrag. Av dessa anledningar vill vi därför resonera kring hur frågorna om förbundsstyrelsens rösträtt och kongressperioder skulle kunna lösas på bästa sätt.

Angående förbundsstyrelsens rösträtt

Att förbundsstyrelsen tycker till i denna fråga kan vara problematiskt. Här ska vi utvärdera och ta ställning till vår egen makt och inflytande. Att förorda ett visst svar i den här frågan kan uppfattas som delikatessjäv. I stället har vi försökt att resonera kring de olika förslagens för- och nackdelar. Styrelsen menar att det är en viktig principdiskussion som ska hålla över tid och oavsett vilka som sitter i förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsens uppdrag är att bereda beslut och komma med förslag till kongressen. Därför vill vi i förbundsstyrelsen undersöka hur ni ser på förbundsstyrelsens rösträtt. Nedan listas ett antal förslag på olika lösningar som kan vara aktuella.

1. Rösträtt för förbundsstyrelsen enligt gällande stadgar

Enligt dagens stadgar har förbundsstyrelsens ledamöter rösträtt i alla frågor förutom i frågor som rör den gångna mandatperiodens förvaltning (vilket betyder punkterna mellan verksamhetsberättelse för de gångna åren och beslut om ansvarsfrihet i stadgarnas § 5.1.4. och § 5.1.6) och val av revisorer.

2. Göra delvisa förändringar i rösträtten för förbundsstyrelsen

I detta alternativ skulle även beslut om fastställande av arvoden och ersättningar samt personval, utöver gånga mandatperiodens förvaltning och val av revisorer, undantas för förbundsstyrelsen.

3. Ta bort förbundsstyrelsens rösträtt

Förbundsstyrelsen har enbart närvaro- och yttranderätt i alla frågor.

Fördelar med förbundsstyrelsens rösträtt

Förbundsstyrelsens ansvar är att ha överblick över hela organisationen och är den funktion med mest helikopterperspektiv. Det innebär bland annat att strategiska och långsiktiga perspektiv prioriteras framför kortsiktiga och att förbundsstyrelsen alltid har hela organisationens bästa i åtanke. Förbundsstyrelsen har ansvar för att verkställa och implementera kongressens beslut. Om förbundsstyrelsen varit en del i att påverka beslutet kan implementeringen underlättas i ett senare skede. Förbundsstyrelsen är vald att representera medlemmarna och är demokratiskt valda, vilket betyder att förbundsstyrelsen bör ha förtroende och mandat att rösta.

Nackdelar med förbundsstyrelsens rösträtt

Förbundsstyrelsen får mer inflytande i relation till medlemmar/föreningar. Eller på annat sätt uttryckt, föreningarnas relativa makt minskar när förbundsstyrelsen har rösträtt. Det kan uppfattas som odemokratiskt. Det som också kan uppfattas som en nackdel är otydligheten i roller. Å ena sidan ska kongressen godkänna det arbete som har gjorts och besluta om viktiga vägval framåt. Å andra sidan är kongressen en så kallad kontrollfunktion vilken kan försvagas om förbundsstyrelsen har rösträtt. En annan nackdel kan vara att kongressen blir mindre självständig och förslag får svagare genomslagskraft om det varit väldigt jämnt vid omröstningar. Slutligen kan styrelsens arbete kraftigt försvåras om det inom förbundsstyrelsen har varit stora åsiktsskillnader vid röstning under kongressen. Detta är särskilt känsligt under val.

Frågor att besvara:

1. Vilket alternativ förespråkar du/din förening? Ange gärna några skäl till ert val.
2. Övriga kommentarer som ni vill skicka med till förbundsstyrelsen.